

การพัฒนารูปแบบการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลดินแดง อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

พิทักษ์พงษ์ จันทศรี¹, สมัย ลาประวัติ, ส.ด.²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลดินแดง อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ ศึกษาาระหว่างเดือนตุลาคม 2567 – กุมภาพันธ์ 2568 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 50 คน กลุ่มตัวอย่างในการประเมินรูปแบบได้แก่ประชาชนในเขตอำเภอไพรบึง จำนวน 100 คน ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการของ Kemmis และ McTaggart จำนวน 1 วนรอบ โดยแต่ละวนรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และสะท้อนผล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการรวบรวมการจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์เนื้อหา กลุ่มตัวอย่างในการประเมินรูปแบบเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ก่อนและหลัง และเปรียบเทียบผลต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนโดยใช้สถิติ paired t-test ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลดินแดง อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ คือ “DINDANG Model” ประกอบด้วย 1) D; Delvelopment มีเป้าหมายการพัฒนาสู่ตำบลดินแดงปลอดพยาธิใบไม้ตับ โดยคณะกรรมการมีเป้าหมายร่วมกันอย่างชัดเจน 2) I; Infomation Analysis การวิเคราะห์ ใช้ข้อมูล องค์กร ทีม ชุมชน ทรัพยากรคน เงินของ ที่ใช้ในการขับเคลื่อนงาน 3)N; Network การสร้างเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) D: Disciline การสร้างความรับผิดชอบ บทบาทหน้าที่ของภาคีเครือข่ายตามที่ได้รับมอบหมาย 5) A; Action การนำสู่การปฏิบัติในชุมชนครอบครัว เข้าถึงตัวบุคคล 6) N&G; Notable & Good Practice มีเวทีถอดบทเรียนนำแนวปฏิบัติที่ดีน่าเชื่อถือและมีความโดดเด่นสู่การขยายผลในพื้นที่ อื่นๆ จากผลการวิจัยที่พัฒนาขึ้นช่วยเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลดินแดง อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ, การมีส่วนร่วมของชุมชน ,การป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับ

¹นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองอารี ต. ดินแดง อ. ไพรบึง จ. ศรีสะเกษ

E-mail: nongaree@gmail.com

²นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ

E-mail: samailaprawat@gmail.com

The Development of Prevention for Liver Fluke through Community Participation in Din Dang Sub District, PriBung District, Sisaket Province

Pitakpong Jantasri¹, Samai Laprawat, Dr.P.H.²

ABSTRACT

The purpose of this research was to prevent liver fluke through community participation in Din Dang Sub District, PriBung District, Sisaket Province, between October 2024 and February 2025, a total of 20 weeks. The sample group consisted of the Prevention for Liver Fluke Team, totaling 50 people. The sample group for evaluation of the population by using the DINDANG Model was 100 people. The research used the quality management process (PAOR) for 1 cycle, each cycle consisting of 4 steps: planning, action, observation, and reflection. Analyze data by collecting, categorizing, and analyzing content and the mean difference of scores before and after the model was applied using the paired t-test. The process model for of Prevention for Liver Fluke through Community Participation is “DINDANG Model,” consisting of 1) D; development: Development Goals to Eliminate Liver Parasites by the Board of Directors 2) Information: Analysis Data Analysis Organization, Team, Community, Human Resources, Money, and Supplies Used to Drive Work 3) N; Network : Building a network to participate in operations 4) D: Discipline: Creating Responsibility 5) A; Action : Bringing practices to the community, family, and individuals. 6) N&G; Notable & Good Practice : There is a platform to draw lessons and apply good, credible, and distinctive practices to expand the results in other areas. From the developed research results, it enhances the potential for the implementation of prevention for liver fluke through community participation in DinDang Sub District, PriBung District, Sisaket Province, to achieve the set goals.

Keywords : Model, Community Participation, Prevention for Liver Fluke